

مناسبت برگزیده شدن به عنوان استاد نمونه کشوری در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۱۳۸۸.

* دریافت جایزه و لوح تقدیر از طرف دانشگاه تبریز به مناسبت برگزیده شدن به عنوان استاد نمونه کشوری در سال ۱۳۸۷-۱۳۸۸.

* دریافت جایزه و لوح تقدیر از طرف انجمن هیدرولیک ایران به مناسبت برگزیده شدن به عنوان پیشکسوت هیدرولیک ایران در سال ۱۳۸۴-۱۳۸۵.

* دریافت جایزه و لوح تقدیر از طرف دومین جشنواره مهندسی آب ایران به مناسبت برگزیده شدن به عنوان پیشکسوت مهندسی آب ایران در سال ۱۳۸۸.

* دریافت جایزه و لوح تقدیر از طرف چهارمین همایش ایز به مناسبت برگزیده شدن به عنوان تأثیرگذار در جامعه مهندسی در روز مهندس سال ۱۳۹۳.

* دریافت جایزه و لوح تقدیر از طرف دانشگاه تبریز به مناسبت برگزیده شدن به عنوان پژوهشگر اول و پژوهشگر منتخب دانشکده عمران در سال‌های ۱۳۸۲، ۱۳۸۵، ۱۳۹۱ و ۱۳۹۵.

* دریافت لوح سپاس و تندیس پنجاهمین سال تأسیس دانشکده فنی از طرف کانون فارغ التحصیلان دانشکده‌های فنی دانشگاه تبریز.

* دریافت لوح تقدیر و نشان بزرگداشت هشتمین سده آموزش عالی در تبریز و هفتادمین سال تأسیس دانشگاه تبریز به پاس تلاش‌های بی‌وقفه در اعتلاء و ارتقای دانشگاه تبریز در سال ۱۳۹۷.

* برگزیده شدن به عنوان چهره ماندگار مهندسی آب و هیدرولیک ایران از طرف دبیرخانه نهمین همایش ملی سامانه‌های سطوح آبیگر باران ایران به پاس یک عمر فعالیت‌های صادقانه در عرصه مهندسی آب و هیدرولیک ایران در سال ۱۳۹۹.

مهران داداش‌زاده

دانشجوی دکتری مهندسی عمران

سازه های دریایی، دانشگاه تبریز

ناردين جباريان پاك‌نژاد

دانشجوی دکتری مهندسی عمران

مدیریت منابع آب، دانشگاه تبریز

شدم. پس از اتمام دوره‌های تحصیلات دانشگاهی، در سال ۱۳۵۷ به ایران مراجعت و در اول فروردین ماه سال ۱۳۵۸ به عنوان استادیار در دانشکده فنی دانشگاه تبریز مشغول بکار شدم. در سال تحصیلی ۱۳۶۷-۱۳۶۸ جهت گذراندن فرصت مطالعاتی و دوره فرا دکتری وارد دانشگاه پلی‌تکنیک مونترال کانادا شدم. پس از اتمام دوره به میهن مراجعت و در دانشکده فنی به امور آموزشی، پژوهشی و اجرایی ادامه دادم. در سال ۱۳۶۸ به مرتبه علمی دانشیاری در دانشگاه تبریز ارتقاء یافتیم. همچنین، در سال تحصیلی ۱۳۷۸-۱۳۷۹ جهت گذراندن فرصت مطالعاتی و دوره فرا دکتری وارد دانشکده مهندسی کاردیف دانشگاه ولز انگلستان شدم. پس از اتمام این دوره نیز به ایران بازگشتم و در سال ۱۳۷۹ به مرتبه علمی استادی دانشگاه تبریز ارتقاء یافتیم. در ۲۲ اسفند ماه سال ۱۳۹۶ با درخواست شخصی و با مرتبه علمی استاد پایه ۴۶ به کسوت باز نشستگی نائل شدم. در این دوره نیز، به پاس فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی موثر در ارتقا و اعتلای دانشکده فنی و مهندسی عمران دانشگاه تبریز موفق به کسب افتخارات و جوایز به شرح زیر نائل شده‌ام:

* دریافت جایزه و لوح تقدیر از ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران به

با عرض سلام و تشکر از اینکه وقت گرانبه‌ای خودتان را در اختیار ما قرار دادید، آقای دکتر در ابتدا لطفاً خلاصه‌ای از سوابق علمی و اجرایی خودتان را بفرمایید.

من در اول بهمن سال ۱۳۲۶ در شهرستان خوی متولد شدم. دوره‌های تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در این شهرستان گذراندم و در سال ۱۳۴۶ وارد دانشگاه تبریز شدم. در سال ۱۳۵۰ با دانشنامه لیسانس مهندسی آب از دانشگاه تبریز فارغ التحصیل شدم. دوره سربازی را بین سال‌های ۱۳۵۰-۱۳۵۲ به عنوان افسر سپاه ترویج و آبادانی در طرح سد زرینه‌رود وزارت نیرو گذراندم. پس از اخذ بورس تحصیلی در سال ۱۳۵۳ جهت ادامه تحصیل عازم فرانسه شدم. در سال تحصیلی ۱۳۵۳-۱۳۵۴ دوره عالی هیدرولیک را در پلی‌تکنیک تولوز با موفقیت گذراندم. جهت ادامه تحصیل در رشته مکانیک سیالات و هیدرولیک، در سال ۱۳۵۴ وارد دانشگاه پیر ماری کوری پاریس (دانشگاه پاریس VI) شدم. در سال‌های ۱۳۵۵ و ۱۳۵۷ به ترتیب موفق به اخذ دانشنامه‌های کارشناسی ارشد (D.E.A) و دکترای مهندسی در رشته مکانیک سیالات از این دانشگاه

گفت و گو با آقای دکتر یوسف حسن‌زاده

استاد پیشکسوت

گروه آب

دانشکده مهندسی عمران

دانشگاه تبریز

به موازات انجام فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی، اهم فعالیت‌های اجرایی من نیز در دانشگاه تبریز به شرح زیر بوده اند:

* رئیس دانشکده فنی و مهندسی عمران از سال ۱۳۸۲ لغایت ۱۳۸۴.

* معاون پژوهشی دانشکده فنی از سال ۱۳۷۱ لغایت ۱۳۷۳.

* معاون دانشکده تکنولوژی از سال ۱۳۵۸ لغایت ۱۳۶۲.

* مدیر امور آموزشی و پژوهشی دانشکده فنی از سال ۱۳۶۲ لغایت ۱۳۶۷.

* مدیر گروه عمران - آب از سال ۱۳۶۹ لغایت ۱۳۷۶ و از سال ۱۳۷۸ لغایت ۱۳۸۰ و از سال ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۸۸.

* عضو هیئت ممیزه دانشگاه تبریز از سال ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۹۰ و عضو و رئیس کمیسیون تخصصی گروه فنی مهندسی مکانیک، عمران و رشته‌های مرتبط از سال ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۹۲.

* عضو هیئت ممیزه دانشگاه صنعتی سهند تبریز از سال ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۸۸.

* عضو هیئت ممیزه دانشگاه محقق اردبیلی از سال ۱۳۹۱ لغایت ۱۳۹۵.

آقای دکتر چرا دانشگاه تبریز و رشته مهندسی عمران را برای ادامه تحصیل انتخاب کردید؟

دانشگاه تبریز به عنوان دومین دانشگاه بزرگ کشور و نزدیک‌ترین دانشگاه به محل زندگی من بود. لذا، برای من از اولویت اول و جذبه بیشتری برخوردار بود. همچنین، با توجه به اینکه من علاقه

زیادی به رشته مهندسی آب داشتم و این رشته نیز در دانشگاه تبریز وجود داشت، دانشگاه تبریز را برای ادامه تحصیل با میل و اشتیاق فراوان انتخاب کردم.

آقای دکتر شما از بنیان‌گذاران گروه آب در دانشکده‌های مهندسی عمران و کشاورزی دانشگاه تبریز هستید، در ابتدا

چه اهدافی برای این اقدام در نظر گرفته شده بود و به نظر جنابعالی اکنون چه میزان از این اهداف محقق شده است؟

من بنیان‌گذار رشته مهندسی عمران- آب در دانشکده فنی و مهندسی عمران دانشگاه تبریز بودم. این رشته را حدود ۴۰ سال پیش با دوره کارشناسی در دانشکده فنی دانشگاه تبریز آغاز کردیم و به مرور زمان دوره‌های مختلف کارشناسی ارشد و دکتری را نیز در گروه آب ایجاد و توسعه دادیم. همچنین، آزمایشگاه هیدرولیک و مدل‌های هیدرولیکی را نیز در گروه آب تأسیس، تجهیز و راه‌اندازی کردیم که هم دروس آزمایشگاهی دوره‌های کارشناسی دانشکده مهندسی عمران را سرویس می‌دهد و هم آزمایشات لازم برای موضوعات پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری در آنجا انجام می‌گیرد. اخیراً نیز به عنوان عضو هیئت موسس توانستیم مجوز تءسیس پژوهشکده محیط‌زیست و قطب علمی هیدروانفورماتیک را در دانشکده عمران دانشگاه تبریز از وزارت محترم علوم، تحقیقات و فناوری دریافت کنیم. به موازات انجام فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی در دانشکده فنی و مهندسی عمران، من این افتخار را نیز داشتم که در ایجاد و توسعه رشته‌های مختلف کارشناسی ارشد و دکتری در گروه آب دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز به عنوان عضو هیئت موسس فعالانه همکاری داشته باشم.

همچنین، جهت ترویج و توسعه علوم و مهندسی آب و هیدرولیک در کشور نیز، همکاری‌های نزدیک با سایر دانشگاه‌ها و سازمان‌های مرتبط داشته‌ام که به برخی از آن‌ها در اینجا اشاره می‌کنم.

* عضو هیئت موسس انجمن هیدرولیک ایران از سال ۱۳۷۳.

* عضو هیئت موسس کمیته ملی سدهای

بزرگ ایران، کمیته فنی هیدرولیک از سال ۱۳۶۱.

* عضو کارگروه تخصصی سیل و مخاطرات رودخانه‌های استان آذربایجان شرقی، به عنوان نماینده دانشگاه تبریز منطقه‌ای.

به عنوان بنیان‌گذار و عضو هیئت علمی رشته مهندسی عمران-آب، در ابتدا اهداف من از یکسو ایجاد رشته آب با گرایش‌های مورد نیاز کشور جهت کنترل سیلاب، ذخیره، انتقال، تأمین و توزیع بهینه آب در بخش‌های مختلف صنعت، کشاوری و بهداشت بوده و از سوی دیگر، تربیت نیروی انسانی متخصص، متبحر و کارآمد برای مدیریت بهینه آب در بخش‌های مذکور بوده است؛ بنابراین وقتی از دیدگاه تربیت نیروی انسانی متخصص از نظر کمی و کیفی به کارنامه خود نگاه می‌کنم، نتیجه مطلوب و افتخار آفرین بوده که مراتب از طرف مسئولین محترم دانشگاه، وزارت عتف و فارغ‌التحصیلان نیز مورد تأیید، تمجید و تحسین قرار گرفته است. ولی وقتی از دیدگاه میزان موفقیت در انتقال یافته‌های علمی و تجارب دانشگاهی به بخش‌های کشاورزی و صنعت نگاه می‌کنیم، عملکرد در میدان عمل در بسیاری از موارد ناموفق، مایوس و نگران‌کننده است. در اینجا می‌توان به مواردی نظیر راندمان پایین آبیاری در بخش کشاورزی، مشکلات موجود در مدیریت سیلاب شهری، کاهش شدید تراز آب‌های زیرزمینی و فرونشست زمین‌های زراعی، کاهش شدید تراز آب دریاچه ارومیه اشاره کرد. علل آن را نیز باید در ضعف وجود ارتباط دانشگاه با صنعت، عدم توجه به اثرات زیست‌محیطی اجرای پروژه‌ها و طرح‌های عمرانی، عدم رعایت اصول و مبانی توسعه پایدار در بخش کشاورزی و نبود و یا ضعیف بودن آموزش همگانی در کشور جستجو کرد.

آقای دکتر جنابعالی بخش بیشتر تحصیلات خودتان را در دانشگاه‌های خارج از کشور

گذراندید، لطفاً از تجربیات این دوران برای ما بفرمایید.

در کشورهای پیشرفته، امکانات آموزشی و پژوهشی در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی بسیار بالاست و اغلب پروژه‌های تحقیقات دانشگاهی مورد حمایت صنایع و سازمان‌ها هستند. در حالی که امکانات آموزشی و پژوهشی در کشور ما بسیار ضعیف است. به طوری که سهم پژوهش از لایحه بودجه کشور ما، در مقایسه با کشورهای پیشرفته بسیار کم است و اختصاص یک درصد بودجه دستگاه‌ها به پروژه‌های پژوهشی نیز عملاً رعایت نمی‌شود. به عنوان مثال، بر اساس آخرین آمار موجود، سهم بودجه پژوهشی در برخی کشورها از تولید ناخالص ملی بدین شرح است: چین ۲ درصد، آمریکا ۲/۸ درصد، فرانسه ۲/۳ درصد، هند ۱ درصد، کره جنوبی ۳/۶ درصد، آلمان ۲/۹ درصد، ژاپن ۳/۴ درصد، روسیه ۱/۵ درصد و ایران ۰/۵ درصد.

برای دانشجویانی که به تازگی تحصیل در رشته مهندسی عمران را آغاز کرده‌اند، چه صحبتی دارید.

در ابتدا عرض خیر مقدم و آرزوی سلامتی و موفقیت دارم به دانشجویان عزیز ورودی‌های جدید دانشکده مهندسی عمران، توصیه من به این عزیزان و همه دانشجویان معزز نیز این است که دروس و تکالیف آموزشی و پژوهشی خودشان را با عشق و علاقه و با امید فراوان به آینده کسب و تعقیب نمایند و به اهمیت نقش خود در عمران و آبادانی کشور خود واقف باشند و بدانند که با اشتباه یک نفر مهندس عمران در طراحی و یا اجرای یک پروژه عمرانی، ممکن است خسارت‌های جانی و مالی جبران ناپذیری به جامعه وارد شود و برعکس با مدیریت هوشمندانه و کارشناسانه مهندسان، جلوی رخداد بسیاری از فجایع گرفته می‌شود.

آقای دکتر ممنون می‌شویم اگر نظر خود را در خصوص همفکری و همکاری دانشگاه با پیشکسوتان بفرمایید. آیا تاکنون برنامه‌ای از طرف دانشگاه برای این منظور در نظر گرفته شده است؟

آقای دکتر سرورالدین در زمان ریاست خود در دانشگاه تبریز، اساتیدی را به عنوان اعضای اتاق فکر دانشگاه تبریز انتخاب کردند و حکم انتصاب دادند. در مدت ریاست خود نیز چندین بار جلسه اتاق فکر را تشکیل دادند که من هم به عنوان عضو اتاق فکر در آن جلسات افتخار حضور داشتم. بعد از ایشان چنین جلساتی جهت استفاده از فکر و خرد جمعی پیشکسوتان تشکیل نشده است. و لاکن، در مناسبت‌هایی نظیر هفته پژوهش، روز معلم، بازدید عید نوروز و افطاری از پیشکسوتان نیز دعوت به عمل می‌آورند. همچنین، اساتدان پیشکسوت می‌توانند در هر ترم ۱۰ واحد در دوره‌های تحصیلات تکمیلی تدریس داشته باشند. بنابراین، تعامل هیئت رئیسه محترم دانشگاه تبریز و دانشکده مهندسی عمران با اساتید پیشکسوت بسیار محرمانه و دوستانه است که جای تمجید، تقدیر و شکر دارد.

چه توصیه‌ای برای پیشرفت و توسعه دانشگاه در مسیر دانشگاه نسل سوم دارید؟

دانشگاه‌های مدرن از بدو تأسیس سه نسل مختلف را تجربه کرده‌اند. دانشگاه‌های مدرن نسل اول، عموماً آموزشی و مبتنی بر فعالیت‌های تعلیمی، دانشگاه‌های نسل دوم، عموماً پژوهشی و مبتنی بر فعالیت‌های تحقیقاتی بودند. پیشرفت‌های علمی و فناوری رخ داده در دو سده گذشته، مرهون دانشگاه‌های نسل دوم بوده است که کشف کاستی‌ها در دانش گذشته و ارائه ایده‌های نو، موتور

محرک این دانشگاه‌ها بوده است. دانشگاه‌های نسل سوم نیز، عموماً کارآفرین و مبتنی بر کارآفرینی و حل مسائل جامعه با رویکرد علمی و نظام‌یافته در تعامل با محیط پیرامون هستند. بنابراین، یکی از اهداف مهم و کلیدی دانشگاه نسل سوم یا کارآفرین، توسعه مهارت‌های شغلی، حرفه‌ای و شایستگی‌ها و توانمندسازی دانشجویان و اساتدان، همسو با فرآیند توسعه ملی و حل مسائل و معضلات جامعه به روش علمی است. دانشگاه نسل سوم، تنها به دنبال آموزش و پژوهش نیست و سعی دارد با سرمایه‌گذاری روی نوآوری و تجاری‌سازی ایده‌های تولید شده در دانشگاه، به تولید ثروت و کارآفرینی بپردازد. در دانشگاه‌های نسل سوم، آموزش و پژوهش اهداف نوآوری و کارآفرینی را تعقیب می‌کنند و پژوهش‌های تعریف شده در جهت جواب‌گویی به نیازهای جامعه، صنایع و کسب و کارها هستند. با توجه به نقش مهم و درخشان دانشگاه‌های نسل دوم در توسعه علم و فناوری در دو سده گذشته، حفظ و تقویت این دانشگاه‌ها به موازات دانشگاه‌های نسل سوم که دانشگاه‌های کارآفرین با محیط خلاق، نوآور و فرصت‌ساز به شمار می‌روند، در کشور ما ضروری است. همچنین، توصیه می‌شود پژوهش‌های دانشگاهی منطبق با نیازهای کشور انجام گیرند.

و اما کلام آخر

در پایان، از زحمات شما عزیزان و تیم همکاران نشریه عمران‌پژوه تقدیر و تشکر می‌کنم.

موفق باشید.